

PISMA SĄDOWE W SPRAWACH CYWILNYCH

Bogdan Bładowski

BIBLIOTEKA SĄDOWA

PISMA SĄDOWE
W SPRAWACH CYWILNYCH

PISMA SĄDOWE W SPRAWACH CYWILNYCH

Bogdan Bładowski

BIBLIOTEKA SĄDOWA

Redakcja:
Ewa Fonkowicz

Redakcja serii:
Alicja Pollesch

Wydawca:
Justyna Kossak

Skład i łamanie:
PROTEXT

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o. 2006

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
(dotychczas: Polskie Wydawnictwa Profesjonalne Sp. z o.o.)

Redakcja Wydawnictw Książkowych i Czasopism Prawniczych
01-231 Warszawa, ul. Płocka 5a
tel. (022) 535 80 00

Redakcja Książek
31-156 Kraków, ul. Zacisze 7
tel. (012) 630 46 00
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

Księgarnia internetowa: www.profinfo.pl

ISBN 83-7444-274-3

wydanie I

cena: 89 zł

Druk i oprawa:
Wrocławska Drukarnia Naukowa PAN,
ul. Lelewela 4, 53-503 Wrocław

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	15
Wstęp	17
Rozdział pierwszy	
Charakterystyka pism sądowych	19
1. Rodzaje pism sądowych	19
2. Wymagania formalne pism sądowych	22
A. Część wstępna	23
B. Rozstrzygnięcie	24
3. Układ i język pism sądowych	28
4. Ogłaszanie i doręczanie pism sądowych	32
Rozdział drugi	
Proces (pierwsza instancja)	35
Wzór nr 1	
Zarządzenie przewodniczącego wzywające do uzupełnienia pozwu	35
Wzór nr 2	
Zarządzenie przewodniczącego o zwrocie pozwu	37
Wzór nr 3	
Zarządzenie prezesa sądu rejonowego co do składu sądu	39
Wzór nr 4	
Postanowienie o ukaraniu karą porządkową	40
Wzór nr 5	
Postanowienie o sprawdzeniu wartości przedmiotu sporu	42
Wzór nr 6	
Postanowienie o ustaleniu wartości przedmiotu sporu	44
Wzór nr 7	
Postanowienie o zwolnieniu od kosztów sądowych i ustanowieniu adwokata	45
Wzór nr 8	
Zarządzenie przewodniczącego o ustanowieniu kuratora dla strony, której miejsce pobytu nie jest znane	48
Wzór nr 9	
Postanowienie wyznaczające termin do usunięcia braku zdolności procesowej	51
Wzór nr 10	
Postanowienie o dopuszczeniu tymczasowo osoby, która nie przedstawiła pełnomoc- nictwa	54
Wzór nr 11	
Postanowienie o przekazaniu sprawy sądowi właściwemu	56

Wzór nr 12	
Postanowienie o wyłączeniu sędziego	59
Wzór nr 13	
Postanowienie sądu przełożonego o wyznaczeniu innego sądu	61
Wzór nr 14	
Postanowienie o zabezpieczeniu dowodu	63
Wzór nr 15	
Postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia	65
Wzór nr 16	
Postanowienie uchylające zabezpieczenie	68
Wzór nr 17	
Zarządzenie przewodniczącego o przedłużeniu terminu sądowego	69
Wzór nr 18	
Postanowienie odrzucające wniosek o przywrócenie terminu	70
Wzór nr 19	
Postanowienie o przywróceniu terminu	72
Wzór nr 20	
Zarządzenie mające na celu przygotowanie rozprawy	74
Wzór nr 21	
Postanowienie o zabezpieczeniu kosztów procesu	77
Wzór nr 22	
Postanowienie w przedmiocie zawiadomienia o procesie osoby, której udział w nim w charakterze powoda jest konieczny	79
Wzór nr 23	
Postanowienie wzywające do wzięcia udziału w sprawie w charakterze pozwanego ..	81
Wzór nr 24	
Postanowienie zarządzające powtórzenie dotychczasowego postępowania	83
Wzór nr 25	
Postanowienie w przedmiocie zawiadomienia prokuratora o sprawie, w której jego udział uznano za potrzebny	84
Wzór nr 26	
Postanowienie odrzucające pozew	86
Wzór nr 27	
Postanowienie co do ograniczenia rozprawy	88
Wzór nr 28	
Zarządzenie co do oddzielnej rozprawy	89
Wzór nr 29	
Zarządzenie o połączeniu spraw	90
Wzór nr 30	
Zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy	92
Wzór nr 31	
Zarządzenie odwołujące wyznaczoną rozprawę	95
Wzór nr 32	
Protokół rozprawy, która została odroczone	97
Wzór nr 33	
Zarządzenie przewodniczącego w przedmiocie sprostowania protokołu	100
Wzór nr 34	
Postanowienie oddalające opozycję przeciwko wstąpieniu interwenienta ubocznego ..	102

Wzór nr 35	
Postanowienie oddalające zarzut niedopuszczalności drogi sądowej	104
Wzór nr 36	
Postanowienie o zawieszeniu postępowania	105
Wzór nr 37	
Postanowienie o podjęciu zawieszzonego postępowania	108
Wzór nr 38	
Postanowienie o stwierdzeniu zawieszenia postępowania z mocy prawa i o podjęciu postępowania (z uzasadnieniem)	110
Wzór nr 39	
Postanowienie o dopuszczeniu dowodu z biegłego	112
Wzór nr 40	
Postanowienie skazujące świadka na grzywnę i zarządzające jego przymusowe sprowadzenie	114
Wzór nr 41	
Postanowienie nakazujące aresztowanie świadka za odmowę zeznań	116
Wzór nr 42	
Postanowienie skazujące biegłego na grzywnę za opóźnienie w złożeniu opinii	117
Wzór nr 43	
Postanowienie nakazujące przedstawienie dokumentu	118
Wzór nr 44	
Postanowienie skazujące na grzywnę stronę, która bezpodstawnie zaprzeczyła prawdziwości dokumentu	120
Wzór nr 45	
Postanowienie oznaczające ostateczny termin przeprowadzenia dowodu zgłoszonego przez stronę	122
Wzór nr 46	
Postanowienie zmieniające postanowienie dowodowe	123
Wzór nr 47	
Zlecenie przeprowadzenia dowodu przez sąd wezwany	125
Wzór nr 48	
Protokół posiedzenia sądu wezwanego	127
Wzór nr 49	
Protokół oględzin sądowych	129
Wzór nr 50	
Protokół rozprawy, która została zamknięta	131
Wzór nr 51	
Postanowienie o odroczeniu ogłoszenia wyroku	134
Wzór nr 52	
Postanowienie o otwarciu zamkniętej rozprawy	136
Wzór nr 53	
Postanowienie sądu rejonowego o przekazaniu sprawy – na wniosek pozwanego – sądowi okręgowemu	138
Wzór nr 54	
Postanowienie sądu rejonowego o przekazaniu sprawy sądowi okręgowemu ze względu na zagadnienie prawne (z uzasadnieniem)	139
Wzór nr 55	
Postanowienie o umorzeniu postępowania	141
Wzór nr 56	
Sentencja wyroku wstępnego	143

Wzór nr 57	
Sentencja wyroku częściowego – z uzależnieniem natychmiastowej wykonalności od zabezpieczenia	145
Wzór nr 58	
Sentencja wyroku końcowego	147
Wzór nr 59	
Sentencja wyroku uzupełniającego	149
Wzór nr 60	
Sentencja wyroku łącznego	151
Wzór nr 61	
Sentencja wyroku zaocznego	153
Wzór nr 62	
Postanowienie odrzucające sprzeciw od wyroku zaocznego (z uzasadnieniem)	155
Wzór nr 63	
Postanowienie zawieszające natychmiastową wykonalność wyroku zaocznego (z uzasadnieniem)	157
Wzór nr 64	
Sentencja wyroku uchylającego wyrok zaoczny	159
Wzór nr 65	
Sentencja wyroku w sprawie o świadczenie niepieniężne (z uzasadnieniem)	161
Wzór nr 66	
Sentencja wyroku oddalającego powództwo	166
Wzór nr 67	
Sentencja wyroku w sprawie, w której wniesiono powództwo wzajemne	168
Wzór nr 68	
Sentencja wyroku zasądzającego świadczenie alternatywnie	170
Wzór nr 69	
Sentencja wyroku w sprawie, w której zgłoszono roszczenie ewentualne	171
Wzór nr 70	
Sentencja wyroku zasądzającego – z odroczeniem opróżnienia pomieszczenia i z rozłożeniem na raty świadczenia pieniężnego oraz z zastrzeżeniem pozwanemu prawa powołania się przy egzekucji na ograniczenie odpowiedzialności	172
Wzór nr 71	
Sentencja wyroku zasądzającego w zamian za świadczenie wzajemne	174
Wzór nr 72	
Sentencja wyroku zasądzającego świadczenie <i>in solidum</i>	175
Wzór nr 73	
Sentencja wyroku zobowiązującego do złożenia oświadczenia woli	177
Wzór nr 74	
Sentencja wyroku ustalającego istnienie stosunku prawnego	179
Wzór nr 75	
Sentencja wyroku rozwiązującego umowę	181
Wzór nr 76	
Sentencja wyroku uznającego czynność prawną za bezskuteczną w stosunku do wierzyciela	182
Wzór nr 77	
Sentencja wyroku unieważniającego umowę	183
Wzór nr 78	
Sentencja wyroku stwierdzającego nieważność umowy	184

Wzór nr 79	
Sentencja wyroku w sprawie o naruszenie dobra osobistego	185
Wzór nr 80	
Sentencja wyroku w sprawie o zmniejszenie zapisu	187
Wzór nr 81	
Sentencja wyroku w sprawie o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym	188
Wzór nr 82	
Sentencja wyroku w sprawie o naruszenie posiadania	189
Wzór nr 83	
Zdanie odrębne (<i>votum separatum</i>)	190
Wzór nr 84	
Postanowienie o sprostowaniu wyroku (z uzasadnieniem)	192
Wzór nr 85	
Postanowienie w przedmiocie wykładni wyroku	194
Wzór nr 86	
Postanowienie uchylające wyrok i umarzające postępowanie	195
Wzór nr 87	
Postanowienie stwierdzające prawomocność wyroku (z uzasadnieniem)	196
Wzór nr 88	
Postanowienie o skierowaniu stron do mediacji	198
Wzór nr 89	
Protokół posiedzenia pojednawczego	200
Wzór nr 90	
Postanowienie o uznaniu ugody za niedopuszczalną	202
Wzór nr 91	
Nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym	203
Wzór nr 92	
Postanowienie odrzucające zarzuty od nakazu zapłaty	204
Wzór nr 93	
Sentencja wyroku utrzymującego w mocy nakaz zapłaty	206
Wzór nr 94	
Nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym	208
Wzór nr 95	
Postanowienie wyznaczające arbitra sądu polubownego (z uzasadnieniem)	210
Wzór nr 96	
Postanowienie stwierdzające wykonalność wyroku sądu polubownego	212
Wzór nr 97	
Sentencja wyroku uchylającego wyrok sądu polubownego	214
Wzór nr 98	
Postanowienie o uznaniu orzeczenia sądu zagranicznego	216
Wzór nr 99	
Postanowienie stwierdzające wykonalność ugody zawartej przed sądem zagranicznym	218
Wzór nr 100	
Zarządzenie prezesa o umorzeniu nieuiszczonych kosztów sądowych	220
Wzór nr 101	
Postanowienie o częściowym odtworzeniu akt	221

Rozdział trzeci

Postępowanie odwoławcze i wznowienie postępowania	223
Wzór nr 1	
Zarządzenie co do uzupełnienia braków formalnych apelacji	223
Wzór nr 2	
Postanowienie sądu rejonowego odrzucające apelację (z uzasadnieniem)	225
Wzór nr 3	
Postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające apelację	228
Wzór nr 4	
Postanowienie sądu drugiej instancji umarzające postępowanie apelacyjne	230
Wzór nr 5	
Zarządzenie wyznaczające rozprawę apelacyjną	232
Wzór nr 6	
Protokół rozprawy apelacyjnej	234
Wzór nr 7	
Wyrok sądu drugiej instancji oddalający apelację (z uzasadnieniem)	237
Wzór nr 8	
Wyrok sądu drugiej instancji zmieniający zaskarżony wyrok (z uzasadnieniem)	241
Wzór nr 9	
Wyrok sądu drugiej instancji uchylający zaskarżony wyrok i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania (z uzasadnieniem)	244
Wzór nr 10	
Postanowienie sądu drugiej instancji uchylające zaskarżony wyrok i przekazujące sprawę do ponownego rozpoznania (z uzasadnieniem)	248
Wzór nr 11	
Postanowienie sądu drugiej instancji uchylające zaskarżony wyrok i odrzucające pozew	250
Wzór nr 12	
Postanowienie sądu drugiej instancji uchylające zaskarżony wyrok i umarzające postępowanie (z uzasadnieniem)	251
Wzór nr 13	
Postanowienie o wstrzymaniu wykonania orzeczenia sądu drugiej instancji	253
Wzór nr 14	
Postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną	255
Wzór nr 15	
Postanowienie sądu rejonowego odrzucające zażalenie (z uzasadnieniem)	257
Wzór nr 16	
Postanowienie sądu rejonowego uchylające postanowienie zaskarżone zażaleniem	260
Wzór nr 17	
Postanowienie sądu rejonowego wstrzymujące wykonanie postanowienia zaskarżonego zażaleniem	262
Wzór nr 18	
Postanowienie sądu drugiej instancji przekazujące sprawę sądowi właściwemu (z uzasadnieniem)	264
Wzór nr 19	
Postanowienie sądu drugiej instancji oddalające zażalenie (z uzasadnieniem)	266
Wzór nr 20	
Postanowienie sądu drugiej instancji zmieniające zaskarżone postanowienie (z uzasadnieniem)	268

Wzór nr 21	
Postanowienie sądu drugiej instancji uchylające zaskarżone postanowienie i przekazujące sprawę do ponownego rozpoznania (z uzasadnieniem)	270
Wzór nr 22	
Postanowienie sądu drugiej instancji przedstawiające Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne	273
Wzór nr 23	
Postanowienie sądu drugiej instancji wytykające uchybienie sądowi rejonowemu	275
Wzór nr 24	
Postanowienie wzywające do uprawdopodobnienia okoliczności stwierdzających zachowanie terminu i dopuszczalność wznowienia	277
Wzór nr 25	
Postanowienie odrzucające skargę o wznowienie postępowania (z uzasadnieniem) ...	280
Wzór nr 26	
Wyrok oddalający skargę o wznowienie postępowania (z uzasadnieniem)	282
Wzór nr 27	
Postanowienie o wstrzymaniu wykonania wyroku	284
Wzór nr 28	
Sentencja wyroku uwzględniającego skargę o wznowienie postępowania	285
Wzór nr 29	
Wyrok sądu drugiej instancji uwzględniający skargę o wznowienie	287
Wzór nr 30	
Postanowienie o wyłączeniu sędziego w sprawie o wznowienie postępowania	289

Rozdział czwarty

Postępowanie nieprocesowe

Charakterystyka pism sądowych w sprawach nieprocesowych	290
Wzór nr 1	
Postanowienie sądu przełożonego o wyznaczeniu innego sądu do rozpoznania sprawy (z uzasadnieniem)	294
Wzór nr 2	
Postanowienie o wezwaniu zainteresowanego do wzięcia udziału w sprawie	296
Wzór nr 3	
Postanowienie oddalające wniosek na posiedzeniu niejawnym (z uzasadnieniem)	298
Wzór nr 4	
Postanowienie o umorzeniu postępowania na skutek cofnięcia wniosku (z uzasadnieniem)	301
Wzór nr 5	
Postanowienie o uznaniu za zmarłego (z uzasadnieniem)	303
Wzór nr 6	
Postanowienie o stwierdzeniu zgonu (z uzasadnieniem)	306
Wzór nr 7	
Postanowienie uchylające postanowienie o uznaniu za zmarłego	308
Wzór nr 8	
Postanowienie o ustanowieniu doradcy tymczasowego	310
Wzór nr 9	
Postanowienie o ubezwłasnowolnieniu (z uzasadnieniem)	312
Wzór nr 10	
Postanowienie o zmianie ubezwłasnowolnienia	315

Wzór nr 11	
Postanowienie o ustaleniu treści aktu stanu cywilnego	317
Wzór nr 12	
Postanowienie o sprostowaniu aktu stanu cywilnego (z uzasadnieniem)	319
Wzór nr 13	
Postanowienie o unieważnieniu aktu stanu cywilnego	321
Wzór nr 14	
Postanowienie o stwierdzeniu zasiedzenia (z uzasadnieniem)	322
Wzór nr 15	
Postanowienie o zezwoleniu na rozporządzenie rzeczą wspólną	325
Wzór nr 16	
Postanowienie o wyznaczeniu zarządcy rzeczy wspólnej	327
Wzór nr 17	
Postanowienie wstępne rozstrzygające spór o prawo żądania zniesienia współwłasności	329
Wzór nr 18	
Postanowienie o zniesieniu współwłasności (z uzasadnieniem)	331
Wzór nr 19	
Postanowienie o ustanowieniu drogi koniecznej	335
Wzór nr 20	
Postanowienie o rozgraniczeniu (z uzasadnieniem)	337
Wzór nr 21	
Postanowienie o zabezpieczeniu spadku	339
Wzór nr 22	
Postanowienie o nakazaniu wyjawienia przedmiotów spadkowych	341
Wzór nr 23	
Postanowienie o ustanowieniu kuratora spadku	343
Wzór nr 24	
Protokół otwarcia i ogłoszenia testamentu	344
Wzór nr 25	
Postanowienie o zwolnieniu wykonawcy testamentu	346
Wzór nr 26	
Postanowienie o zatwierdzeniu uchylenia się od skutków prawnych odrzucenia spadku	347
Wzór nr 27	
Protokół rozprawy w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku	349
Wzór nr 28	
Postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku (z uzasadnieniem)	351
Wzór nr 29	
Postanowienie o zmianie stwierdzenia nabycia spadku	354
Wzór nr 30	
Postanowienie o dziale spadku (z uzasadnieniem)	356
Wzór nr 31	
Postanowienie o odroczeniu terminu płatności spłaty spadkowej	360
Wzór nr 32	
Postanowienie zezwalające na złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowe- go (z uzasadnieniem)	361
Wzór nr 33	
Postanowienie o uznaniu weksla za umorzony	363
Wzór nr 34	
Postanowienie o przyznaniu roszczenia o przyjęcie do spółdzielni i o przydział miesz- kania (z uzasadnieniem)	365

Wzór nr 35	
Postanowienie o odtworzeniu świadectwa ukończenia nauki	367
Rozdział piąty	
Postępowanie egzekucyjne	
Charakterystyka pism sądowych w sprawach egzekucyjnych	369
Wzór nr 1	
Postanowienie o przekazaniu sprawy sądowi właściwemu (z uzasadnieniem)	372
Wzór nr 2	
Postanowienie odmawiające nadania klauzuli wykonalności (z uzasadnieniem)	374
Wzór nr 3	
Postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności wskutek przejścia uprawnienia na inną osobę	376
Wzór nr 4	
Postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika	378
Wzór nr 5	
Postanowienie o wydaniu ponownego tytułu wykonawczego	380
Wzór nr 6	
Postanowienie rozstrzygające – wskutek zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej .	381
Wzór nr 7	
Postanowienie o ustanowieniu kuratora dla dłużnika	383
Wzór nr 8	
Postanowienie o wezwaniu Skarbu Państwa do spełnienia świadczenia pieniężnego ..	385
Wzór nr 9	
Postanowienie o wyłączeniu spod zajęcia	386
Wzór nr 10	
Postanowienie o wydaniu zabezpieczenia	387
Wzór nr 11	
Postanowienie rozstrzygające skargę na czynności komornika	388
Wzór nr 12	
Postanowienie o zawieszeniu postępowania egzekucyjnego	390
Wzór nr 13	
Postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego	392
Wzór nr 14	
Postanowienie o nakazaniu wyjawienia majątku	394
Wzór nr 15	
Postanowienie o wydaniu pieniędzy z depozytu sądowego	396
Wzór nr 16	
Postanowienie rozstrzygające zarzuty przeciwko planowi podziału	398
Wzór nr 17	
Postanowienie o połączeniu spraw	400
Wzór nr 18	
Postanowienie o ustanowieniu innego zarządcy nieruchomości	401
Wzór nr 19	
Postanowienie o udzieleniu przybicia	402
Wzór nr 20	
Postanowienie o przysądzeniu własności	404
Wzór nr 21	
Postanowienie o wezwaniu dłużnika do wykonania czynności	406

Wzór nr 22	
Postanowienie o nałożeniu grzywny na dłużnika, który nie zaniechał czynności	408
Wzór nr 23	
Wyrok w sprawie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności	410
Wzór nr 24	
Wyrok w sprawie o częściowe pozbawienie wykonalności bankowego tytułu wykonawczego (z uzasadnieniem)	412
Wzór nr 25	
Wyrok w sprawie o zwolnienie od egzekucji (z uzasadnieniem)	414

WYKAZ SKRÓTÓW

a.s.c.	ustawa z dnia 29 września 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jedn. Dz. U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1688)
Dz. U.	Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej
Dz. Urz. MS	Dziennik Urzędowy Ministra Sprawiedliwości
instr. sąd.	zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. MS Nr 5, poz. 22 z późn. zm.)
k.c.	ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.)
k.p.c.	ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.)
k.p.k.	ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 88, poz. 555 z późn. zm.)
k.r.o.	ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59 z późn. zm.)
M.P.	Monitor Polski
reg.	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 listopada 1987 r. – Regulamin wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. Nr 38, poz. 218 z późn. zm.)
u.k.s.c.	ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398)
u.s.p.	ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 z późn. zm.)

WSTĘP

Istotę działalności sędziego stanowi **stosowanie prawa**, przy czym całokształt jego wysiłku i umiejętności w rozpoznawaniu spraw cywilnych rozkłada się na **zbieranie materiału procesowego** (czynności przygotowawcze) oraz na **rozstrzygnięcie sprawy**, polegające na zastosowaniu obowiązujących przepisów prawnych do ustalonego stanu faktycznego i określeniu mających stąd wynikać skutków prawnych (czynności orzekania). Pomiędzy obu rodzajami tych czynności istnieje **korelacja** – ponieważ prawidłowość i skuteczność pierwszych czynności implikuje z reguły prawidłowość (trafność) tych drugich.

Czynności sądowe znajdują wyraz w różnego rodzaju **pismach sądowych**, które powinny być sporządzone w odpowiednim układzie graficznym, w sposób jasny, poprawny językowo oraz zgodny z przewidzianymi wymaganiami formalnymi. Braki i wady pism sądowych w powyższym zakresie mogą ujemnie wpływać na skutki czynności sądowych, powodując dodatkowe koszty i zwłokę w postępowaniu.

Praca ta jest kontynuacją wcześniejszych publikacji podręcznika *Czynności sądowe w sprawach cywilnych. Wzory i komentarz* (1991 Wydawnictwo Prawnicze, 1995 Wydawnictwo ZPP, 1999 Kantor Wydawniczy Zakamycze), który był przychylnie przyjmowany przez czytelników. Został w tym wydaniu zmieniony i zaktualizowany w związku z nowelizacjami Kodeksu postępowania cywilnego oraz nowymi ustawami: o ustroju sądów powszechnych i o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, a także nową Instrukcją sądową.

Przedstawiam wzory pism sądowych z krótkimi komentarzami, ilustrujące podstawowe czynności sędziowskie w sprawach rozpoznawanych w procesie, w postępowaniu nieprocesowym i w postępowaniu egzekucyjnym oraz o wznowienie postępowania – w sądach powszechnych pierwszej i drugiej instancji; czynności przy tym o charakterze **procesowym i techniczno-procesowym** (np. zarządzenia przewodniczącego dotyczące toku sprawy), z pominięciem natomiast czynności wyłącznie technicznych (np. zarządzenie przewodniczącego przedłożenia akt w odpowiednim terminie).

W komentarzach do poszczególnych pism sądowych preferuję **pragmatyczne** ujęcie tematyki zamiast teoretycznych rozważań czy polemik z kontrowersyjnymi poglądami doktryny i judykatury. Przyjąłem poglądy już utrwalone oraz te, które w mojej ocenie nie budzą uzasadnionych wątpliwości.

Poprawne co do wymagań procesowych i form językowych redagowanie pism sądowych może stymulować **sprawność i szybkość** postępowania sądowego, podnosić ogólny poziom orzecznictwa w sprawach cywilnych.

Wzory pism sądowych z objaśnieniami mogą być także przydatne przy opracowywaniu przez profesjonalnych pełnomocników **pism procesowych** w sprawach cywilnych, ponieważ należyte sformułowanie i uzasadnienie pozwu (wniosku), a zwłaszcza środka odwoławczego, ma przecież w założeniu antycypować orzeczenie sądu.

W tematycznym związku z *Pismami sądowymi* pozostaje *Metodyka pracy sędziego cywilisty* mojego autorstwa, wydana wcześniej (Kraków 2005, Kantor Wydawniczy Zakamycze).

CHARAKTERYSTYKA PISM SĄDOWYCH

1. Rodzaje pism sądowych

Ze względu na treść, charakter i znaczenie pism sądowych dla postępowania oraz sposób ich podania do wiadomości, można je podzielić na:

- 1) orzeczenia,
- 2) zarządzenia,
- 3) protokoły,
- 4) wzmianki i notatki,
- 5) inne pisma sądowe.

wyroki

Wśród czynności sądowych najdonioślejsza rola przypada czynnościom **orzekania**, które dotyczą istoty sprawy rozpoznawanej w postępowaniu cywilnym bądź tylko samego toku tego postępowania lub pewnych kwestii wypadkowych w nim występujących. Orzeczenie sporządza przewodniczący posiedzenia, a jeżeli sprawozdawcą był inny sędzia – należy to do niego (§ 94 reg.).

Z punktu widzenia celu postępowania cywilnego istotne znaczenie ma właśnie podział na **orzeczenia merytoryczne**, w których sąd orzeka o skutkach procesowych rozpoznawanego przez siebie stanu faktycznego sprawy – przez ustalenie tego stanu i zastosowanie do niego obowiązującej normy prawnej – i **orzeczenia formalne** (niemerytoryczne), w których sąd rozstrzyga bądź co do całego postępowania, bądź tylko co do pewnych kwestii wypadkowych w nim występujących.

postanowienia

W procesie do orzeczeń merytorycznych zalicza się wyroki, postanowienia rozstrzygające istotę sprawy wydawane w międzynarodowym postępowaniu cywilnym, jak również nakazy zapłaty – w postępowaniu nakazowym i upominawczym.

nakazy
zapłaty

Wyrok – ze względu na jego funkcję i strukturę w systemie prawa procesowego – jest orzeczeniem merytorycznym o charakterze **modelowym** (art. 316 i n. k.p.c.).

Rozróżnia się następujące rodzaje wyroków:

- 1) ze względu na rodzaje poszukiwanej przez strony ochrony prawnej – wyroki zasądzające, ustalające, kształtujące;

rodzaje wyroków

- 2) ze względu na zakres rozstrzygnięcia – wyroki zwykłe, częściowe, wstępne, końcowe, łączne i uzupełniające;
- 3) ze względu na zachowanie się pozwanego – wyroki kontradiktoryjne, zaoczne i tzw. wyroki z uznania.

Charakter merytoryczny mają także wydawane w cywilnym postępowaniu międzynarodowym postanowienia o uznaniu orzeczeń sądów zagranicznych (art. 1145 i n. k.p.c.).

Od wyroków i wymienionych postanowień przysługuje **apelacja** (art. 367 § 1 i art. 1148 § 3 k.p.c.), jedynie od wyroku zaocznego pozwany może wnieść **sprzeciw** (art. 344 § 1 k.p.c.).

res iudicata

Charakter merytoryczny mają również nakazy zapłaty wydawane w postępowaniu nakazowym i upominawczym. Od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym pozwanemu przysługują **zarzuty** (art. 491 § 1 k.p.c.), a co do nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym pozwany może wnieść **sprzeciw** (art. 502 § 1 k.p.c.).

Wszystkim wymienionym orzeczeniom merytorycznym, jako kończącym ostatecznie spór między stronami, przysługuje – po ich uprawomocnieniu się – powaga **rzeczy osądzonej**, która wyklucza ponowne rozpoznanie tej samej sprawy przez ten lub inny sąd (art. 366 w zw. z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.).

Postanowienia wydawane w procesie (poza wymienionymi postanowieniami merytorycznymi z art. 1145 i n. k.p.c.) dzielą się na kończące postępowanie w sprawie – np. odrzucające pozew lub umarzające postępowanie, i niekończące postępowania w sprawie – np. orzekające o kosztach procesu lub rygorze natychmiastowej wykonalności (art. 354 i n. k.p.c.). Pierwsze z wymienionych wyżej postanowień wiążą sąd, który je wydał, i w zasadzie mogą być zmienione lub uchylone w toku instancji w następstwie ich **zaskarżenia** (patrz jednak art. 395 § 2 k.p.c.); drugie zaś mogą być **uchylane** lub **zmieniane** wskutek zmiany okoliczności sprawy – chociażby były zaskarżone, a nawet prawomocne (art. 359 k.p.c.). Co do szczególnej możliwości zmiany postanowienia dowodowego obowiązuje osobna reguła (art. 240 k.p.c.). Zaskarżeniu w drodze zażalenia podlegają wszystkie postanowienia kończące postępowanie w sprawie oraz niektóre z nich niekończące postępowania (art. 394 § 1 k.p.c.).

W sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie do Sądu Najwyższego służy na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień w przedmiocie odrzucenia pozwu lub umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie, podlegających zaskarżeniu skargą kasacyjną, oraz z wyjątkiem postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji (art. 394¹ § 2 k.p.c.).

posiedzenia sądowe

Postanowienia w procesie wydawane są na posiedzeniu **jawnym** (w tym niektóre na rozprawie) lub niejawnym, gdy przepis szczególny

na to zezwala (art. 148 § 1 k.p.c.). Poza jednak przepisami szczególnymi (art. 18, 25 § 1, art. 44, 45, 52 § 2, art. 69, 110, 123, 168 § 1, art. 171, 172, 183, 183⁸ § 3, art. 199 § 3, art. 200 § 1, art. 240, 275, 279, 328 § 1, art. 332 § 2, art. 341, 344 § 3, art. 346 § 2, art. 350 § 2, art. 351 § 2, art. 352, 355 § 2, art. 364, 373, 374, 396, 397 § 1, art. 410 § 1, art. 414, 464 § 1, art. 468 § 4, art. 484¹ § 3, art. 497¹ § 2 k.p.c.), długoletnia praktyka sądowa poszła – ze względów ekonomii procesowej – w kierunku rozpoznawania na posiedzeniu **niejawnym** spraw w związku z innymi jeszcze kwestiami wпадkowymi, co do których wyznaczenie posiedzenia jawnego nie byłoby racjonalne (np. w wypadkach z art. 120 § 4 i art. 124 oraz art. 222 i 225 k.p.c.).

Ponadto prezes sądu lub przewodniczący wydziału oraz sąd wydają w toku procesu **zarządzenia** służące z reguły do elastycznego nim kierowania. Można tu wymienić przykładowo: zarządzenie prezesa sądu co do rozpoznania sprawy w składzie trzech sędziów zawodowych (art. 47 § 4 k.p.c.), zarządzenie przewodniczącego w przedmiocie zwrotu pozwu i wymiaru opłaty sądowej (art. 130 § 1 i 2 k.p.c. i art. 15 u.k.s.), jedynie na dwa wymienione zarządzenia przewodniczącego przysługuje zażalenie. Istnieje jednak także inna możliwość: strona wnosząca środek odwoławczy może w nim skarżyć się na wydanie albo też – co w praktyce częstsze – niewydanie przez sąd odpowiedniego zarządzenia lub postanowienia niepodlegającego oddzielnemu zaskarżeniu (art. 380 k.p.c.).

zarządzenia

Zarówno wyrok, jak i postanowienie oraz zarządzenie podlegające zaskarżeniu może wymagać **uzasadnienia** pisemnego – z urzędu lub na wniosek strony (art. 328 § 1, art. 342, 357, 362 k.p.c.).

**uzasadnienie
orzeczenia**

Orzeczenie sądu staje się **prawomocne**, jeżeli nie przysługuje co do niego środek odwoławczy lub inny środek zaskarżenia (art. 363 k.p.c.). Mimo niedopuszczalności odrębnego zaskarżenia nie stają się prawomocne postanowienia podlegające rozpoznaniu przez sąd drugiej instancji, gdy sąd ten rozpoznaje sprawę, w której je wydano. Jeżeli zaskarżono tylko część orzeczenia, staje się ono prawomocne w części pozostałej z upływem terminu do zaskarżenia, chyba że sąd drugiej instancji może z urzędu rozpoznać sprawę także w tej części. W drugiej instancji orzeczenie staje się prawomocne z chwilą wydania, nawet jeśli przysługuje od niego skarga kasacyjna (art. 398¹ § 1 k.p.c.).

Sąd drugiej instancji ma obowiązek uzasadnienia wszelkich orzeczeń kończących postępowanie w drugiej instancji, wydanych na rozprawie lub na posiedzeniu niejawnym. Jednakże w sprawach, w których apelację odwołano, uzasadnienie sporządza się tylko wtedy, gdy strona zażądała doręczenia jej wyroku z uzasadnieniem (art. 387 § 1 k.p.c.).

Protokół sądowy sporządza się z reguły z posiedzenia jawnego – w celu wiernego i dokładnego utrwalenia jego przebiegu (art. 157 § 1 i art. 185 § 3 k.p.c.). Wyjątkowo – przy wydawaniu wyroków zaocznych – wystarczy zaznaczenie w aktach (nad sentencją wyroku) skróconej informacji o przebiegu rozprawy (art. 157 § 2 k.p.c., § 139 reg.). Protokół może zostać sporządzony także dla utrwalenia określonej czynności procesowej strony,

protokoły

polegającej na przykład na zgłoszeniu wniosku o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych (art. 105 ust. 1 u.k.s.). O treści protokołu decyduje przewodniczący. Pod jego kierunkiem protokół spisuje aplikant sądowy, referendarz sądowy lub sekretarz sądowy (§ 62 reg.); z kolei w razie dokonywania czynności poza siedzibą sądu – można powołać na protokolanta wiarygodną osobę pełnoletnią, niezainteresowaną w sprawie, odbierając od niej przepisane przyrzeczenie (§ 92 reg.). Znaczenie protokołu rozprawy polega głównie na tym, że ma on umożliwić sądowi rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z zebrany materiał procesowy, a sądowi drugiej instancji – przeprowadzenie pod tym kątem kontroli wydanego wyroku. Poza tym protokół sądowy jest **dokumentem urzędowym** i ma taką moc jak każdy inny dokument tego rodzaju (art. 244 § 1 k.p.c.).

wzmianki i notatki

Uproszczoną postacią protokołu sądowego, zawierającą czasami elementy orzeczenia czy zarządzenia, ma **wzmianka** pisemna sporządzona przez sędziego w aktach sprawy – np. o zgłoszeniu przez niego zdania odrębnego (art. 324 § 2 k.p.c. i § 97 reg.), bądź **notatka urzędowa** – np. sporządzona w aktach sprawy z posiedzenia niejawnego, na którym nie wydano orzeczenia (art. 157 § 3 k.p.c.), albo sporządzona w sprawie, lecz niepodlegająca dołączeniu do jej akt, czy też postanowienie sądu drugiej instancji wytykające uchybienia sądowi pierwszej instancji (§ 39 instr. sąd.).

zlecenie dowodowe

Z innych pism sądowych wymienić można **zlecenie** przeprowadzenia dowodu przez sąd wezwany, czyli pismo o udzielenie pomocy sądowej (art. 235 k.p.c., § 109 reg.); możliwe są poza tym – zależnie od potrzeby – różne inne pisma kierowane do organów, instytucji lub osób, np. w sprawie udzielenia informacji dotyczących stron oraz nadesłania dokumentów i przedmiotów; pisma te podpisuje przewodniczący wydziału lub sędzia (§ 58 ust. 1 reg.).

zawiadomienia i wezwania

Do innych pism sądowych zaliczyć należy zawiadomienia i wezwania, które – na zarządzenie przewodniczącego – sporządza i podpisuje kierownik sekretariatu, jak również pisma, do których samodzielnego sporządzania jest on uprawniony, np. o wyznaczenie adwokata ustanowionego dla strony; kierownik sekretariatu może z kolei udzielić dalszego upoważnienia do sporządzania i podpisywania określonych pism kierownikom sekcji oraz innym pracownikom sekretariatu (§ 7–9 instr. sąd.).

2. Wymagania formalne pism sądowych

Pisma sądowe powinny odpowiadać wymaganiom formalnym przewidzianym w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego oraz w regulaminie i instrukcji sądowej. Podstawowe unormowania w tym zakresie dotyczą **wyroków** i mają odpowiednie zastosowanie do pozostałych orzeczeń oraz zarządzeń (art. 361 i 362 k.p.c.). Uchybienie tym wymaganiom może stanowić podstawę zaskarżenia orzeczenia (art. 368, 398³ § 1 pkt 2 oraz art. 394

§ 3 w zw. z art. 398 k.p.c.), a nawet uznania orzeczenia za nieistniejące (np. na skutek braku podpisów).

Wyrok zaoczny, w którym powództwo zostało uwzględnione w całości lub w części po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, postanowienia i zarządzenia wydane na posiedzeniu niejawnym i podlegające zaskarżeniu, orzeczenia sądu odwoławczego kończące postępowanie w drugiej instancji, jak również orzeczenia i zarządzenia podlegające zaskarżeniu, co do których złożony został wniosek o ich uzasadnienie albo zaskarżone zostały bez złożenia takiego wniosku, składają się z dwóch zasadniczych części: sentencji i uzasadnienia (art. 325 § 1 i 2, art. 357 § 2, art. 361, 391 § 1, art. 328 § 1 k.p.c.). W innych wypadkach orzeczenie i zarządzenie ogranicza się do samej sentencji, która jest równoznaczna z wyrokiem (art. 326 § 3 k.p.c.); rozstrzygnięcia zawarte w postanowieniach i zarządzeniach niekończących postępowania w sprawie, a wydanych na posiedzeniu jawnym, wpisuje się do protokołu bez spisywania odrębnej sentencji, jeżeli nie przysługuje na nie zażalenie (art. 356 k.p.c.). **Sentencja** wyroku składa się z części wstępnej (zwanej również *rubrum* lub komparcją) oraz z rozstrzygnięcia o żądaniach stron (tzw. tenor lub formuła sentencji). Elementy formalne sentencji (art. 325 i 324 § 3 k.p.c., § 95 i 98 reg., § 25 ust. 1 i 2 instr. sąd.) są następujące:

forma wyroku

sentencja

A. Część wstępna:

- 1) sygnatura akt sądowych, która składa się z cyfry rzymskiej oznaczającej wydział, a jeżeli wydział dzieli się na sekcje – również z cyfry arabskiej oznaczającej sekcję, oznaczenia repertorium lub wykazu, numeru porządkowego, pod którym sprawa jest wpisana do odpowiedniej księgi, oraz – po znaku załamania – dwóch ostatnich cyfr roku, w którym akta zostały założone (§ 31 ust. 1 instr. sąd.);
- 2) zamieszczony na wstępie nagłówek: *Wyrok. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej;*
- 3) data wydania;
- 4) wymienienie sądu przez podanie jego pełnej nazwy, a także wydziału;
- 5) nazwiska sędziów i ławników (przy nazwiskach podaje się imię w całości albo przynajmniej jego pierwszą literę), stanowisko służbowe sędziego (ewentualnie w skrócie); nazwisko przewodniczącego wymienia się najpierw, pozostałe zaś w kolejności alfabetycznej, jednakże pierwszeństwo ma nazwisko sędziego zajmującego wyższe stanowisko służbowe; jeśli został wyznaczony sprawozdawca, należy to zaznaczyć przy jego nazwisku;
- 6) nazwisko protokolanta, poprzedzone pierwszą literą imienia, wraz z podaniem (ewentualnie w skrócie) jego stanowiska służbowego;
- 7) data rozpoznania sprawy (tzn. ostatniej rozprawy) oraz miejscowość;

**rubrum
sentencji**

- 8) nazwisko prokuratora – jeżeli brał udział w sprawie – poprzedzone pierwszą literą jego imienia oraz podaniem stanowiska służbowego;
- 9) wymienienie stron, które określa się imieniem i nazwiskiem (ewentualnie nazwą); nie wymienia się ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników procesowych ani interwenienta ubocznego; gdy prokurator wytoczył powództwo na rzecz oznaczonej strony, należy to zaznaczyć w sentencji, od momentu zaś wstąpienia samej strony do sprawy należy ją także – obok prokuratora – oznaczyć (jako stronę); jeśli natomiast prokurator wytaczający powództwo nie działa na rzecz oznaczonej osoby, to wówczas jego należy wskazać jako stronę powodową (art. 56 § 1 i art. 57 k.p.c.); gdy stroną jest Skarb Państwa, należy dokładnie oznaczyć tzw. *stationes fisci* – jednostki organizacyjne, z których działalnością wiąże się dochodzone roszczenie, lub też organ jednostki nadrzędnej (art. 67 § 2 k.p.c.);
- 10) oznaczenie przedmiotu sprawy; nie powinno ono polegać na przytoczeniu dokładnie określonych żądań pozwu (według art. 187 § 1 k.p.c.), powinno jednak zostać dostatecznie zindywidualizowane, aby możliwa była jego identyfikacja z punktu widzenia podstawy sporu (art. 366 k.p.c.); jeżeli wyrok zasądza należność, której ze względu na jej rodzaj przysługuje pierwszeństwo w egzekucji (art. 1025 § 1 k.p.c.), należy tę należność wymienić przy określaniu przedmiotu sprawy (§ 150 reg.).

W sentencji wyroku sądu drugiej instancji wymienia się ponadto, kto wniósł środek odwoławczy i od jakiego orzeczenia.

B. Rozstrzygnięcie:

**tenor
sentencji**

Jest najważniejszym elementem wyroku; powinno zostać sformułowane w sposób jasny – aby jego wykonanie nie nastęrczało trudności, a także kategoryczny – nie jest bowiem dopuszczalne żadne rozstrzygnięcie warunkowe. Przedmiot procesu (sporu) i przedmiot wyrokowania (sądowego rozstrzygnięcia) powinny się pokrywać.

Pewne swoistości zawiera wyrok zasądający świadczenie **alternatywne** oraz wyrok w przypadku zgłoszenia roszczenia **ewentualnego**. Z kolei w razie zgłoszenia zarzutu **potrącenia** nie stwierdza się w sentencji jego zasadności albo niezasadności – podaje się natomiast kwotę stanowiącą różnicę między uwzględnionym żądaniem pozwu a uwzględnioną częścią kwoty przedstawionej do potrącenia.

Zasądając roszczenie od Skarbu Państwa, reprezentowanego w sprawie przez kilka jednostek organizacyjnych, sąd nie określa zakresu odpowiedzialności każdej z nich.

Poza rozstrzygnięciem żądań stron (w rozumieniu cytowanego art. 325 k.p.c.), sentencja może zawierać jeszcze inne (dodatkowe) rozstrzygnięcia, np. dotyczące kosztów procesu (art. 108 § 1 k.p.c.), rygoru natychmiastowej

wykonalności bądź też zwrotu spełnionego lub wyegzekwowanego świadczenia albo przywrócenia stanu poprzedniego (art. 333 i 338 § 1 k.p.c.).

Odrębne wymagania formalne odnoszą się do wyroków wydanych przez sąd **drugiej instancji** (art. 385 i 386 § 1–3 k.p.c.), który może:

- 1) oddalić apelację;
- 2) uchylić zaskarżony wyrok (w całości lub w części) i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji, znosząc ewentualnie także postępowanie w zakresie dotkniętym nieważnością;
- 3) zmienić zaskarżony wyrok i orzec co do istoty sprawy.

Rodzaj wydanego wyroku należy na wstępie zaznaczyć przez dodanie odpowiedniego słowa, np.: zaoczny, wstępny, częściowy.

Sentencję wyroku kończą **podpisy** wszystkich sędziów; obowiązany jest podpisać ją także sędzia, który przy głosowaniu nie zgodził się z większością.

Na oryginałach wyroku nie należy czynić żadnych **adnotacji**, z wyjątkiem:

- 1) wzmianki o złożeniu zdania odrębnego (§ 98 reg.),
- 2) wzmianki o stwierdzeniu prawomocności wyroku oraz o wydaniu tytułu wykonawczego (§ 25 ust. 3 instr. sąd.),
- 3) wzmianki o sprostowaniu wyroku (§ 100 ust. 1 reg.),
- 4) wzmianki zastępującej protokół przy wydaniu wyroku zaocznego (art. 157 § 2 k.p.c. i § 139 reg.).

Uzasadnienie wyroku spełnia bardzo istotną rolę i jest w zasadzie organicznie związane z samym rozstrzygnięciem zawartym w sentencji. Powinno ono zawierać:

- 1) wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, jak również przyczyn odmówienia innym dowodom wiarygodności i mocy dowodowej;
- 2) wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa (art. 328 § 2 k.p.c.).

Uzasadnienie wyroku kasatoryjnego sądu drugiej instancji zawierać będzie z reguły ocenę prawną i wskazania odnośnie do dalszego postępowania (art. 386 § 6 k.p.c.).

Ustalenia faktyczne stanowią faktyczną podstawę wyroku, przy czym istotne znaczenie ma kwestia wzajemnego stosunku tych ustaleń oraz oceny dowodów. Sąd nie ma obowiązku przedstawienia w uzasadnieniu całej treści materiału procesowego, powinien natomiast zająć stanowisko co do faktów spornych między stronami. W odniesieniu do ustaleń faktycznych następuje skonstruowanie **podstawy prawnej** rozstrzygnięcia; chodzi tutaj o dokonanie wyboru określonych przepisów, ustalenie w drodze wykładni ich treści i zastosowanie do przyjętych ustaleń faktycznych.

**wyroki
odwoławcze**

**uzasadnienie
wyroku**

**ustalenia
faktyczne**